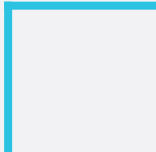

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

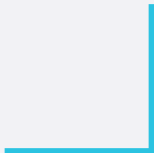

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Aktuální otázky Karipo role vedení školy

– platforma 18.9.2019

RNDr. Petr Pokorný

tel.: 776 133 506

e-mail.: petr.pokorny@nuv.cz

Četnost aktivit škol JCK v rámci Kariérového poradenství inspirace ze SŠ

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Organizování exkurzí, besed apod.	89%	91%	1%
Poskytování individuálních služeb kariérového poradenství pro žáky	69%	85%	16%
Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách	71%	77%	6%
Zapojení odborníků z praxe do výuky a dalších aktivit školy	71%	76%	5%
Realizace odborného výcviku/odborné praxe v reálném pracovním prostředí	73%	75%	1%
Prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze školy	66%	72%	6%
Podpora žáků se znevýhodněním zdravotním a/nebo sociálním	73%	72%	-1%
Využívání a poskytování kariérových informací	63%	69%	6%
Spolupráce s rodiči (představení profese rodičů ve škole, řešení předčasných odchodů)	70%	66%	-5%
Průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství	31%	45%	14%
Příprava materiálů pro výuku průřezového tématu či vzděl. oblasti Člověk a svět práce	45%	39%	-6%
Spolupráce s externími subjekty z oblasti kariérového poradenství	38%	37%	-2%
Jiné	2%	2%	0%

Osobnostnímu rozvoji žáků je věnována relativně malá pozornost

motivace pedagogů k zařazení
Karipo do všech předmětů

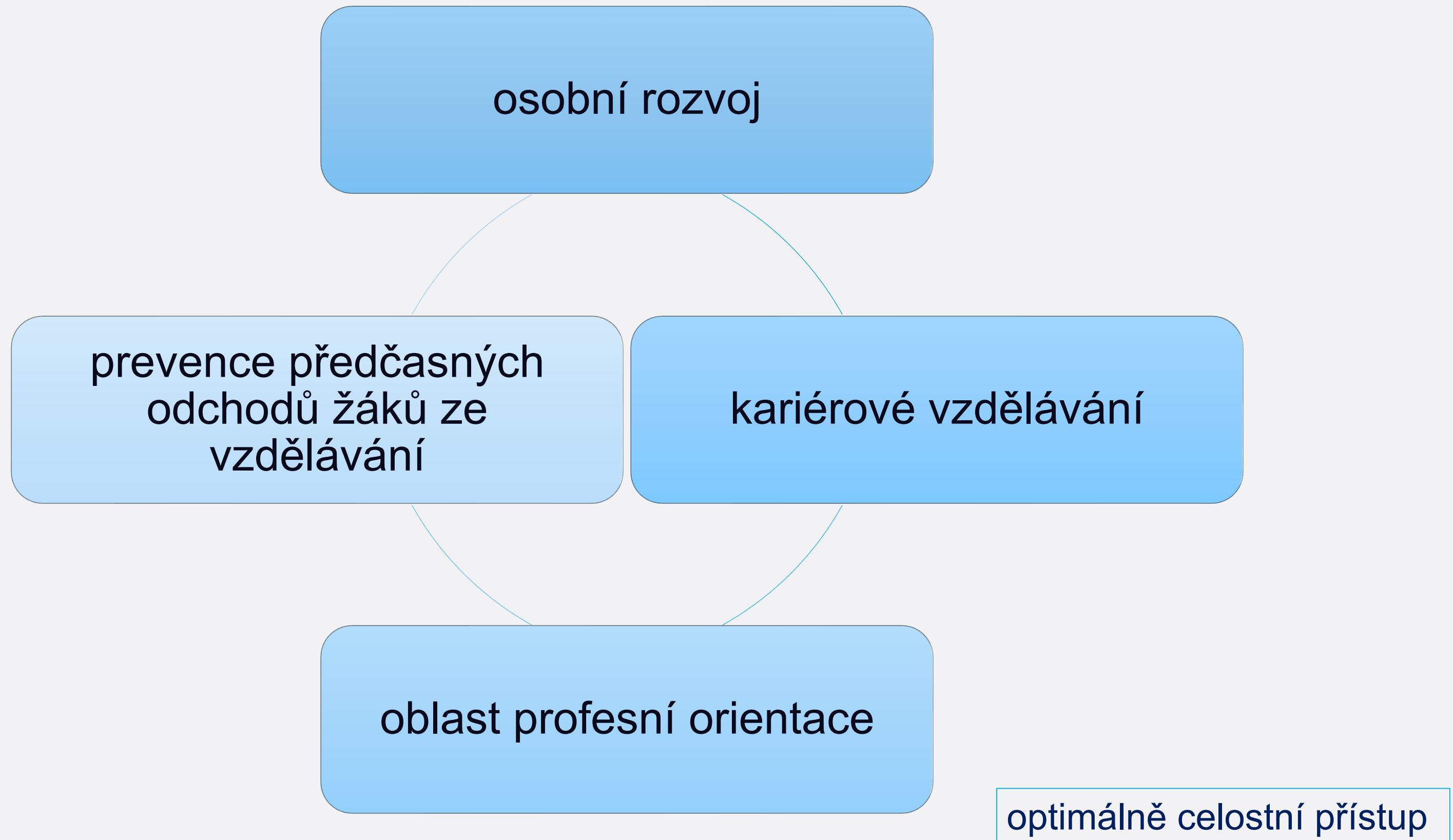
vznik poradenského pracoviště

co především
může podpořit
vedení školy

celostní přístup ke Karipo

podpora spolupráce s
participujícími skupinami

Priority Karipo

Ideální strategie kariérového poradenství

Jedno z témat - prevence předčasných odchodů žáků ze vzdělávání

aktivity škol JCK v oblasti

Aktivita	I. vlna	II. vlna	Rozdíl
Škola pořádá dny otevřených dveří, informuje žáky a rodiče o oborech, požadavcích a nárocích studia	-	94%	-
Škola posiluje motivaci žáků ke studiu jejich zapojením do odborných soutěží, exkurzí, zahraničních stáží	-	89%	-
Škola žákům nabízí individuální doučování a konzultace	-	89%	-
Škola má systém, kterým rodiče včas informuje o absencích a špatném prospěchu žáka, usiluje o zapojení rodičů	-	84%	-
Škola individuálně reaguje na špatný prospěch žáka nebo absence, navrhuje konkrétní postup, vyhodnocuje výsledky	-	77%	-
Školní psych. nebo vých. poradce řeší problém předčasných odchodů a poskytuje individuální pomoc žákům	-	74%	-
Škola realizuje programy s cílem usnadnit adaptaci žáků v 1. ročnících	-	63%	-
Škola v případě žáků ohrožených předčasným odchodem spolupracuje s PPP, SPC, OSPOD a dalšími institucemi	-	60%	-
Škola pořádá volnočasové, kulturní a spol. akce s ohledem na možnost zapojení i žáků se sociálním znevýhodněním	-	54%	-
Škola předčasně odcházejícím žákům poskytuje poradenství zaměřené na možnost přechodu na jinou školu nebo obor	-	54%	-
Škola preventivně vyhledává žáky potenciálně ohrožené předčasným odchodem ze školy	-	51%	-
Škola organizuje výchovné komise zaměřené i na prevenci předčasných odchodů	-	40%	-
Žáci školy mohou získat finanční podporu nebo stipendium (podpora oborů, spolupráce s firmami)	-	33%	-
Interní systém pro identifikaci žáků ohrožených předčasným odchodem na základě konkrétních kritérií	-	32%	-
Jiné	-	2%	-

Málo je využívána práce s vnitřní motivací žáků

Důvody předčasných odchodů

individuální charakteristiky a postoje žáka

- špatný prospěch žáka
- absence a neplnění školních povinností
- nezájem o školu a obor
- výchovné problémy, problémy s chováním
- drogové nebo jiné závislosti
- zdravotní problémy nebo těhotenství

rodinné zázemí

- nízké vzdělání rodičů
- dlouhodobá nezaměstnanost rodičů
- sociálně vyloučené lokality
- finanční problémy v rodině (náklady na vzdělání jsou příliš velkým výdajem)
- nefunkční rodiny
- násilí nebo drogy v rodině
- dlouhodobé nemoci rodičů nebo osiření

chybně zvolený obor nebo úroveň vzdělání

- žáci mají o oborech nedostatečnou nebo zkreslenou představu
- žáci mají nevyhraněnou profesní orientaci, o zvolený obor během studia ztrácejí zájem
- požadavky oborů jsou vyšší, než žáci očekávali

Úrovně řešení problému

Identifikace žáků ohrožených předčasným odchodem ze vzdělávání

metody plošného vyhledávání potenciálně problematických žáků

- mapování klimatu ve třídě
- protidrogová prevence
- screening v rámci adaptačního kursu
- dotazníky pro žáky 1. ročníku nebo jejich rodiče

individuální způsoby vyhledávání ohrožených žáků

- preventivní individuální rozhovory
- možnost žáků individuálně se obrátit na školního psychologa nebo výchovného poradce
- schránky důvěry
- pohovory s vybranými žáky na základě upozornění pedagogických pracovníků, OSPOD apod.

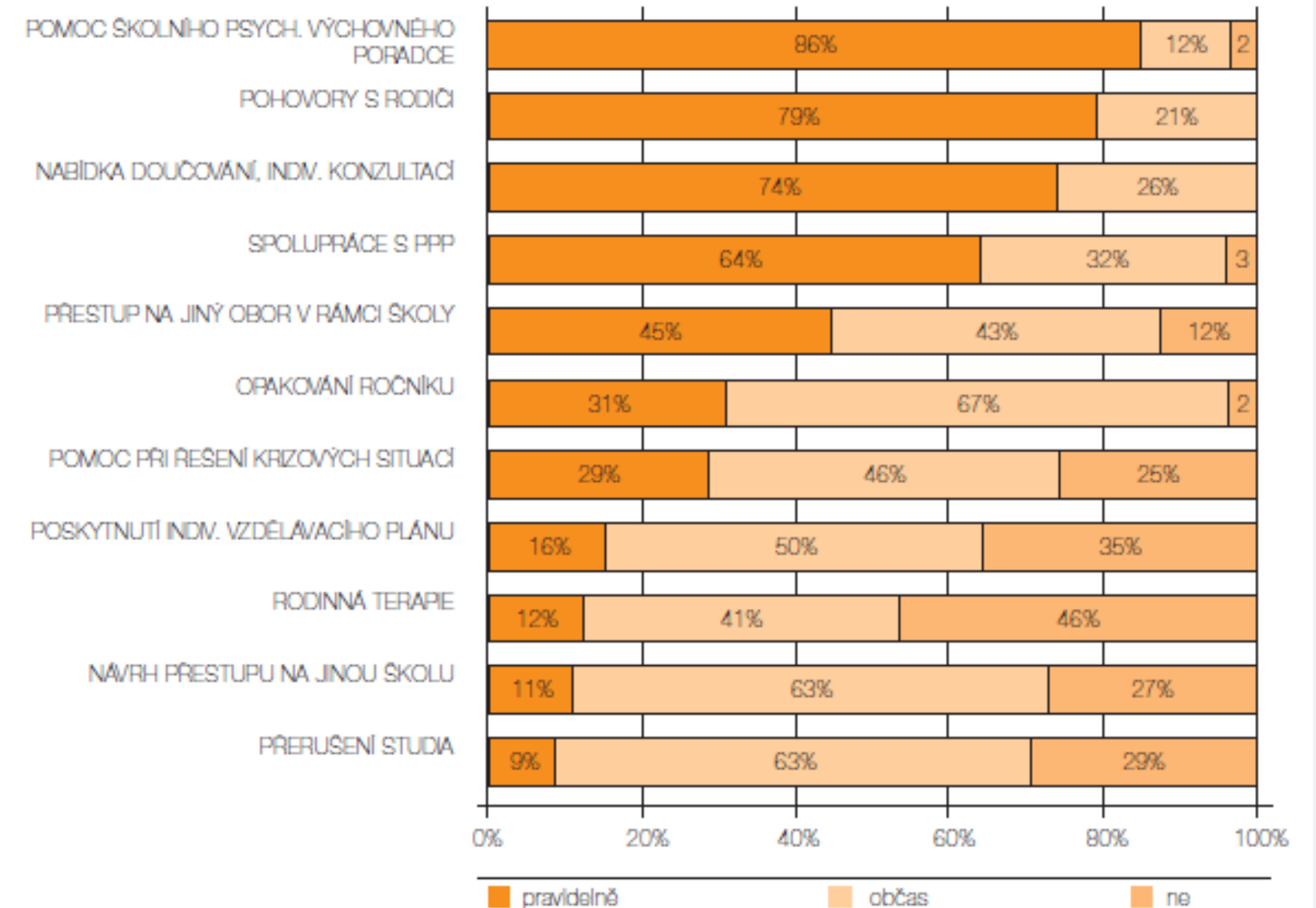
Zjištění rizikových faktorů – příklad ze Zlínského kraje

- ve spolupráci s několika školami byly definovány hlavní rizikové faktory
 - špatný prospěch
 - špatná školní atmosféra
 - rizikové chování
- školní atmosféra je měřena pomocí dotazníku KLIT, který sleduje
 - suportivní klima
 - motivaci k negativnímu školnímu výkonu
 - sebeprosazení (individualizaci, touhu vyniknout apod.)

Intervence

- individuální akční plán žáka
 - pomoc školního psychologa, VP, KP
 - doučování nebo individuální konzultace
 - spolupráce s pedagogicko–psychologickou poradnou
 - přestup do jiného oboru nebo do jiné kategorie vzdělávání
 - opakování ročníku
 - přerušení studia
 - individuální vzdělávací plán
- spolupráce s rodiči
- práce s třídním kolektivem
- práce s pedagogickým sborem
- spolupráce s dalšími subjekty (OSPOD, NNO, ...)

Obrázek 6: Způsoby řešení situace žáků ohrožených předčasným odchodem ze střední školy

Zdroj: Trhlíková, J. (2013)

Motivace žáků k dokončení studia

ukázání vhodných životních a profesních vzorů

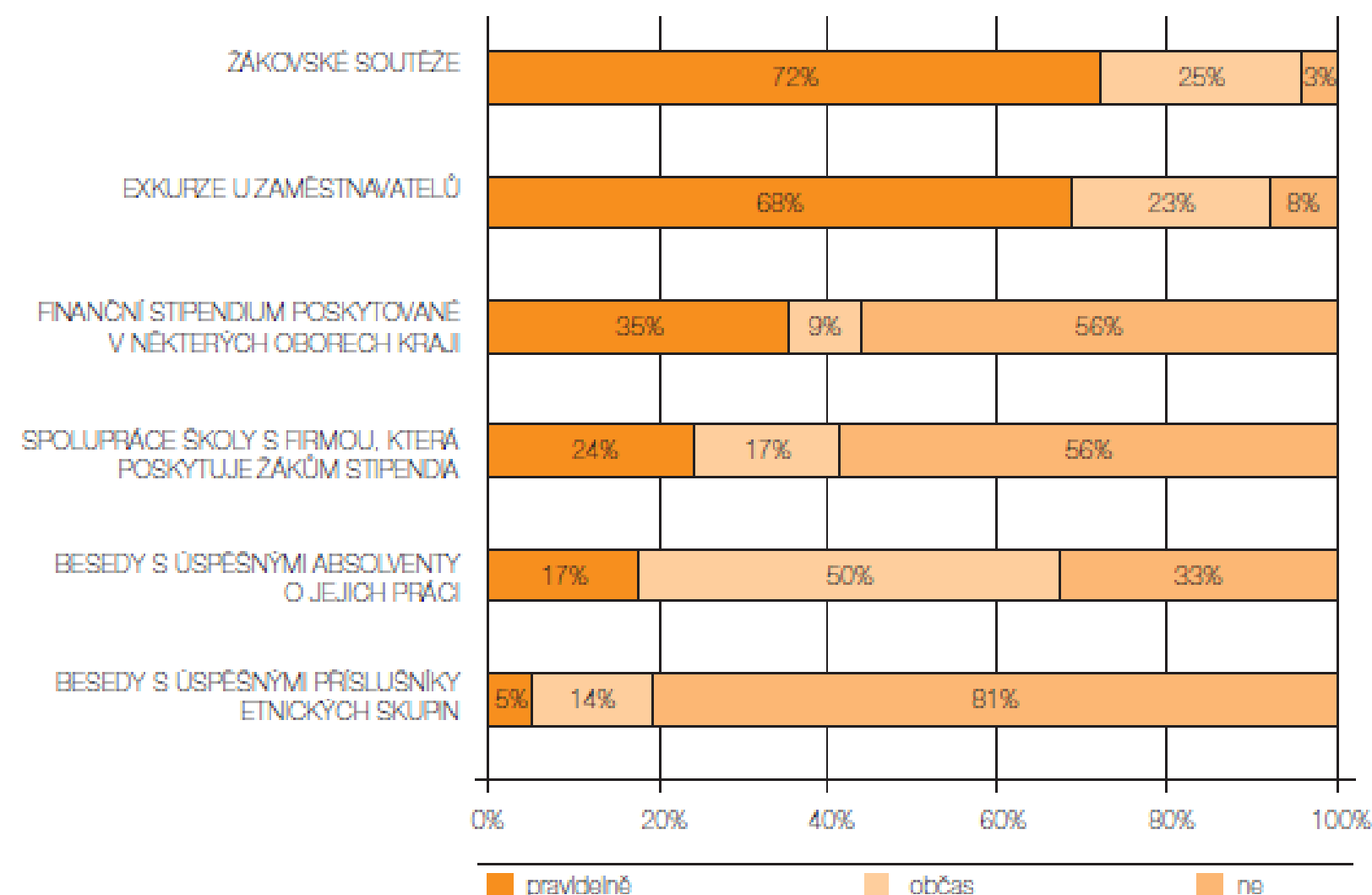
- zprostředkování kontaktu s úspěšnými absolventy školy
- zprostředkování kontaktu s úspěšnými představiteli menšin
- medializace úspěšných žáků v průběhu studia

finanční motivace

- stipendia poskytovaná z rozpočtu krajů
- stipendia poskytnutá firmou

zahraniční stáže a brigády žakovské soutěže

Obrázek 5: Metody motivace žáků k dokončení studia využívané na školách

Zdroj: Trhlíková, J. (2013)

Kompenzace

práce se žákem při jeho odchodu

- podpora při dalších krocích

práce se žákem po jeho odchodu

- monitorování
- alternativy formálního vzdělávání - využití NSK

práce se žákem po nástupu z jiné školy

- individuální podpora
- identifikace potřeb

spolupráce s dalšími subjekty

role úřadů práce

- rekvalifikační kurzy
- rekvalifikace zakončené profesní kvalifikací

Systemová opatření

- každoroční monitorování předčasných odchodů žáků ze vzdělávání
- revize RVP
- informovanost o zvoleném oboru
- podpora zvládnutí maturitní/závěrečné zkoušky
- podpora kariérového poradenství ve školách
- podpora možnosti využití NSK
 - individuálně jako součást vzdělávacího systému
 - v modelu „žák SŠ získá v průběhu studia profesní kvalifikaci“ jako pojistku v případě neúspěchu při závěrečné zkoušce/maturitě

Návrh na úpravy VO Člověk a svět práce jako kariérové vzdělávání

(z podkladů ke změnám)

- Na 1. stupni lze využít spojení s existující oblastí Osobnostní a sociální výchova (**OSV**), výrazněji zaměřit oblast na **kompetence**. Dále podpořit v rámci této oblasti ve 4. a 5. ročníku **dobrý přechod na druhý stupeň** nebo možnou změnu školy po prvním stupni. Praktické činnosti v rámci tematických oblastí pěstitelství, příprava pokrmů a další, mohou být součástí jiných již existujících výukových oblastí (Člověk a svět, Člověk a zdraví, apod.).
- 2. stupeň lze kombinovat jako **OSV** a rozšířit existující tematický okruh **Svět práce**. Všechny současné volitelné oblasti mohou být součástí dalších výukových oblastí a nemusí být přímou součástí kariérového vzdělávání. I technické vzdělávání, které je prioritou poslední let v ČR může být nadále významnou součástí kurikula, jen nespadat pod oblast Člověk a svět práce, spíše být postaveno samostatně nebo v kombinaci s jinými VO
- Na podobném principu by se kariérové vzdělávání mělo realizovat po celou dobu studia střední školy.
- Konceptně by měla být nastavena role výchovného poradce a případně i **role kariérového poradce**. Je důležitá možnost facilitace kariérového rozvoje žáků, koordinace celé oblasti ve škole. Celkově škola by měla mít kariérový program, každý žák kariérové portfolio a plán.

Kariérové kompetence

osobní rozvoj (uvědomění – pohled na sebe)

- Utvářet a udržovat si pozitivní mínění o sobě
- Jednat pozitivně a efektivně s druhými lidmi
- Znat své kompetence a svůj potenciál
- Přijímat změny jako běžnou součást života

orientace v životě a práci (orientace – rozhled okolo sebe)

- Vzdělávat se v průběhu života pro podporu kariérových cílů
- Vyhledávat a využívat kariérové informace
- Orientovat se ve službách celoživotního poradenství

řízení kariéry (jednání - akce)

- Realizovat rozhodnutí podporující kariéru
- Udržet rovnováhu mezi pracovním a osobním životem
- Plánovat svůj kariérový rozvoj a řídit vlastní kariéru

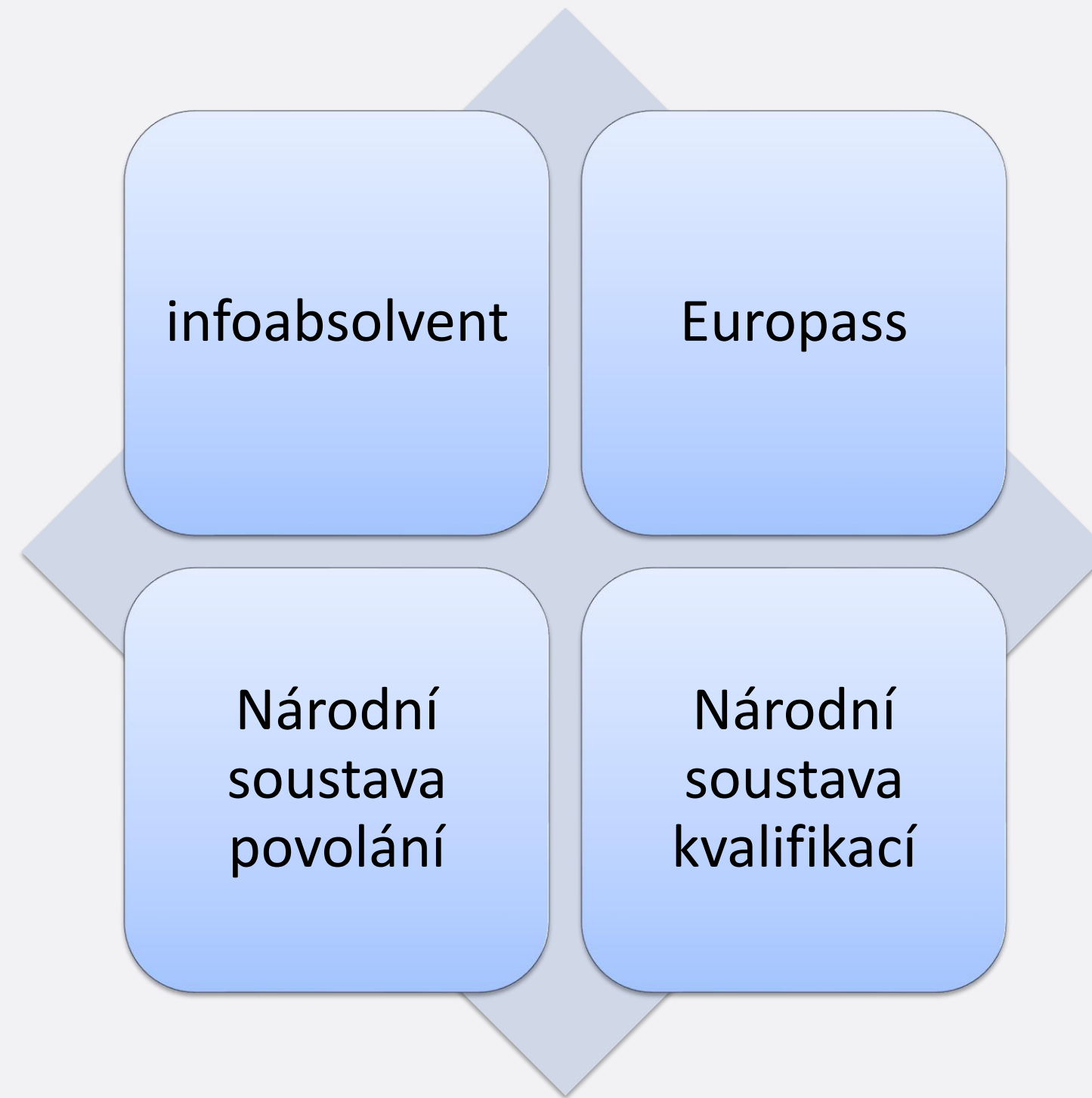
Jak je nejvhodnější tuto oblast rozvíjet

- **teoretickou přípravou** – tj. zejména ekonomické vzdělávání, svět práce, kariérové vzdělávání
- **praktickou přípravou** – tj. praktická cvičení zaměřená na rozvoj kompetencí ve výuce (soft i hard skills), projektová výuka - zapojení žáků do realizace různých projektů a aktivit školy, realizace projektových dnů a dalších jednorázových aktivit, spolupráce s odborníky z praxe
- **komplexními nástroji** - tj. např. realizace fiktivních či reálných firem, propojení problematiky s odbornou praxí či odborným výcvikem.

Které metody můžeme zvolit

Informační zdroje

Jak podporovat žáky v rozvoji osobnosti

Zdroje

- Kolektiv: Člověk a svět práce - podkladová studie k revizím RVP. Praha, NÚV 2018.
- ELGPN (2016). Doporučení pro rozvoj politik a systémů celoživotního poradenství REFERENČNÍ RÁMEC PRO EU A KOMISI Praha: Centrum Euroguidance, Dům zahraniční spolupráce - <http://www.euroguidance.cz/publikace/elgpn-tools-6.pdf.pdf>
- ELGPN (2015). Důkazy k celoživotnímu poradenství. Praha: Centrum Euroguidance, Dům zahraniční spolupráce. Baker, T. – Němcová, M.: Bezpečně do budoucnosti – Metody a nástroje k redukci předčasných odchodů ze středních škol. Zlín, KÚ 2015.
- Matoušek, R.: Finanční dopady předčasných odchodů ze vzdělávání pro stát a jednotlivce. ASZ, ÚV ČR, nedatováno.
- Trhlíková, J.: Prevence a intervence předčasných odchodů ze středních škol – příručka opatření. Praha, NÚV 2015.
- Trhlíková, J.: Předčasné odchody ze vzdělávání na středních školách. Praha, NÚV 2012.
- Trhlíková, J.: Předčasné odchody žáků ze středních škol. Praha, NÚV 2013.
- Vojtěšková, G. – Zemčíková, E. – Němcová M.: Metody a nástroje pro podporu žáků ohrožených předčasným odchodem ze školy. Zlín, KÚ 2015.
- Růtová, E. – Pokorný P.: Předčasné odchody žáků ze škol a ze vzdělávání. Praha, NÚV P-KAP 2018.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Podpora krajského akčního plánování (P-KAP) zajišťuje metodickou a supervizní podporu při využívání akčního plánování na úrovni kraje a středních a vyšších odborných škol.